

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

WK/0804/40/14/K/1/2022

Gdańsk, dnia 25 października 2022 r.

**Pan
Grzegorz Pietrzak
Wójt Gminy Koczała**

sprawa: Wystąpienie pokontrolne.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku przeprowadził na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w *sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania* (Dz. U. Nr 167, poz. 1747) od dnia 27 kwietnia 2022 r. do dnia 6 września 2022 r. kontrolę kompleksową gminy Koczała.

Wyniki kontroli zostały ujęte w protokole podpisanym przez obie strony w dniu 6 września 2022 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Panu Wójtowi.

Celem kontroli – obejmującej lata: 2018 - 2021 oraz inne okresy w razie potrzeby – zgodnie z postanowieniami art. 5 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*, było sprawdzenie prawidłowości realizacji przez organ wykonawczy uchwał Rady Gminy Koczała i innych zadań w zakresie gospodarki finansowej oraz zamówień publicznych.

Z ustaleń kontroli wynika, że w kierowanej przez Pana jednostce część zadań wykonywana była z naruszeniem przepisów zawartych w aktach prawnych regulujących zasady gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych.

Do najistotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należy zaliczyć:

1. niedostosowanie obowiązującej w jednostce *Instrukcji w sprawie ustanowienia koordynatora ds. współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej oraz wprowadzenia instrukcji postępowania w zakresie zapobiegania przestępstwu* - art. 299 *Kodeksu karnego* (wprowadzonej w życie zarządzeniem Wójta Gminy Nr 48/2006 z dnia 29 grudnia 2006 r. do uregulowań określonych w art. 83 ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1132 z późn. zm.) – str. 10 protokołu kontroli.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 ww. ustawy jednostki współpracujące opracowują instrukcje postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

tel.: 58 301-86-45, fax: 58 346-25-15

NIP 583-21-22-408 REGON 190134954

✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl

pieniędzy lub finansowania terroryzmu, a ponadto jednostki te niezwłocznie powiadamiają Generalnego Inspektora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

Natomiast w myśl art. 2 ust. 2 pkt 8 tej ustawy przez jednostki współpracujące należy rozumieć organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, a także Narodowy Bank Polski (NBP), Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) i Najwyższą Izbę Kontroli (NIK).

2. Wydanie w 2021 r. 10 decyzji podatkowych dotyczących podatków: od nieruchomości, rolnego i leśnego (na 77 spraw objętych badaniem) mimo braku złożenia przez podatników informacji podatkowych oraz zaniechania wszczęcia postępowań podatkowych, czym naruszono art. 165 § 1 oraz art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.) – str. 40 - 47 protokołu.

Zgodnie z art. 165 § 1 *Ordynacji podatkowej* postępowanie podatkowe wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu. Wszczęcie postępowania jest czynnością o istotnym znaczeniu w postępowaniu, ponieważ wraz z tą czynnością zawiązuje się stosunek prawnoprocesowy pomiędzy organem a stroną postępowania, od tego momentu organ prowadzi postępowanie według reguł określonych w *Ordynacji podatkowej*, w toku którego strona posiada określone obowiązki i uprawnienia. Wszczęcie postępowania podatkowego jest zdarzeniem prawnym o istotnej wadze formalnej i praktycznej, gdyż kształtuje granice sprawy podatkowej, która ma być przedmiotem postępowania i załatwiania w drodze decyzji podatkowej. O skuteczności wszczęcia postępowania podatkowego z urzędu (poza przypadkami przewidzianymi w art. 165 § 5 *Ordynacji podatkowej*) można mówić dopiero z chwilą wydania postanowienia i doręczenia go stronie. Nie może zakończyć się wydaniem decyzji postępowanie, które nie zostanie wszczęte. W takiej sytuacji nie toczy się postępowanie administracyjne w sprawie, lecz jedynie postępowanie faktyczne. Zakończenie tego postępowania decyzją administracyjną stanowi zaprzeczenie stanu prawnego sprawy, której nie ma. Czynności dokonywane w ramach takiej sprawy nie wywołują żadnych skutków prawnych.

Ordynacja podatkowa przewiduje odstępstwa od zasady wszczynania postępowania z urzędu w formie postanowienia. Organ może odstąpić od wszczęcia postępowania w formie postanowienia w przypadku ustalenia zobowiązań podatkowych, które – zgodnie z odrębnymi przepisami – określane są corocznie, jeżeli stan faktyczny, na podstawie którego ustalono wysokość zobowiązania podatkowego za poprzedni okres, nie uległ zmianie, co wynika z art. 165 § 5 pkt 1 *Ordynacji podatkowej*.

W praktyce przepis ten może mieć zastosowanie do podatku od nieruchomości, leśnego i rolnego w odniesieniu do podatnika, wobec którego wymiar podatku był już w poprzednim roku podatkowym ustalony. Jedynym warunkiem jest, ażeby stan faktyczny, na podstawie którego określono wysokość zobowiązania podatkowego za poprzedni okres, nie uległ zmianie. Rozwiązanie to ma na celu uproszczenie procesu wymiaru podatku.

Natomiast zgodnie z art. 274 a § 1 *Ordynacji podatkowej* organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.

Tego rodzaju nieprawidłowość została stwierdzona podczas poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w jednostce.

Ponadto w trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że w okresie od dnia 1 października 2020 r. do dnia 24 sierpnia 2022 r. Pani Helena Jankiewicz pełniła funkcję Skarbnika Gminy Koczała (który z mocy prawa jest głównym księgowym budżetu) pomimo braku powierzenia jej przez Wójta Gminy Koczała w formie pisemnej obowiązków i odpowiedzialności w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania

dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, czym naruszono art. 54 ust. 1 i 8 w zw. z art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 559 z późn. zm.) – str. 7 protokołu.

W myśl wskazanych przepisów ustawy o finansach publicznych kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki. Przyjęcie obowiązków przez te osoby powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym tej jednostki. Natomiast głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Przepisy dotyczące głównego księgowego stosuje się odpowiednio do głównego księgowego budżetu państwa, głównego księgowego części budżetowej oraz skarbnika (głównego księgowego budżetu jednostki samorządu terytorialnego).

Natomiast z przywołanego przepisu ustawy o samorządzie gminnym wynika, że skarbnik gminy jest z mocy prawa głównym księgowym budżetu.

Faktyczne wykonywanie czynności wymienionych w art. 54 ust. 1 FinPubU nie czyni jeszcze danego pracownika głównym księgowym. Niezbędnym do uzyskania tego statusu elementem jest powierzenie tych obowiązków przez kierownika jednostki. Powierzenie powinno mieć formę indywidualnie adresowanego dokumentu, odebranego i potwierdzonego przez pracownika. Ponadto głównym księgowym jest wyłącznie pracownik, któremu powierzono pełen zakres odpowiedzialności i obowiązków, wskazany w komentowanym przepisie art. 54 FinPubU. Nie wystarcza powierzenie tylko części z wskazanych przez ustawodawcę obowiązków [P. Walczak (red.), Ustawa o finansach publicznych. Komentarz dla jednostek samorządowych. Wyd. 2, Warszawa 2021].

W dniu 25 sierpnia 2022 r. Wójt Gminy Koczala powierzył w formie pisemnej Pani Helenie Jankiewicz obowiązki i odpowiedzialność w zakresie określonym w art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Podając powyższe do wiadomości Pana Wójta, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę o spowodowanie usunięcia przedstawionych nieprawidłowości poprzez:

1. dostosowanie wewnętrznych regulacji do aktualnie obowiązujących przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
2. wydawanie decyzji podatkowych zgodnie z postanowieniami ustawy Ordynacja podatkowa.

Proszę również wyeliminować wszystkie pozostałe uchybienia i nieprawidłowości wyszczególnione w protokole kontroli.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomić Izbę o sposobie wykonania wniosków lub przyczynach ich niewykonania.

Wykonanie wskazanych wyżej zaleceń może być objęte kontrolą sprawdzającą, zgodnie z art. 7a ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Do wniosków zawartych w powyższym wystąpieniu (zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych) przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem Prezesa tutejszej Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Luiza
Budner - Iwanicka, RIO w
Gdańsku
Data: 2022.10.25 12:05:04 CEST

Luiza Budner – Iwanicka

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Podpis elektroniczny: ważny/
~~nieważny/ brak możliwości weryfikacji.~~
Zweryfikowano w dniu

26. 10. 2022

Zweryfikował/-a
i wydruk sporządził/-a:

czytelny podpis
Luiza Budner - Iwanicka

Do wiadomości:

Pan Kamil Reszke – Przewodniczący Rady Gminy Koczała.